

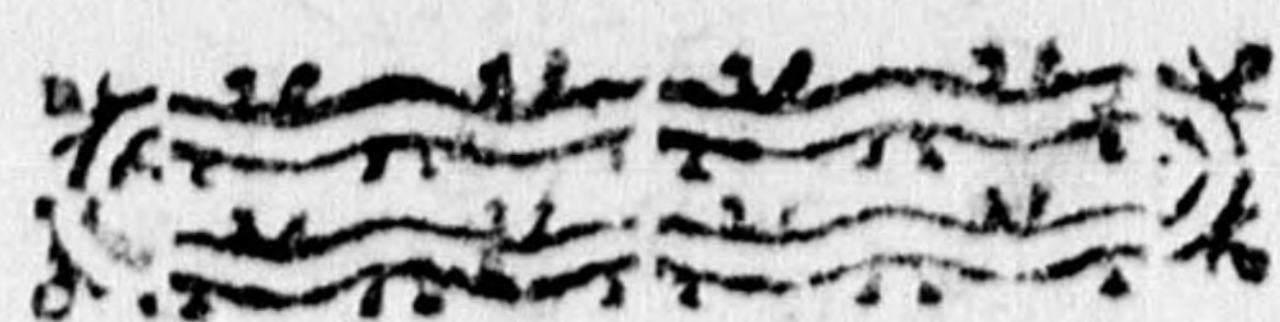

A' ROMAI TSÁSZARI ÉS AP. KIRALYI FELSÉG.
NEK KEGYELMES ENGEDELMÉVEL.

Indult BÉTSBŐL Kedden 11. Januáriusban 1791.

Elyséum II-dik Jan.

A' fok változások, a' fok Nemzeti zenebonák,
a' fok vérontások, a' fok Ország gyűlések,
a' fok pártütések, a' fok Papok és Világiak kö-
zött való veszekedések, a' fok bizonytalan hírek
között már el-szédült fok Nemzetbéli Lelkek rá-
mennek az Ujj-elztendő első napján *Edipusra*, és
ki ki ujj kérdést télsen eleibe, hogy találja-ki, és
mondaná meg, vallyon jobb lélsen-é ezen ujj, mint
az O-elztendő? — A' minden Nemzeteket a' ma-
gok öltezetekben maga előtt szemlelő *Edippus* el-
mosojodván, így szól a' kérdezkedő Lelkekhez:
nagyot kívántak tőlem! de a' mennyire az en előre
léte szemeim a' felső világra-is fel-tekinthetnek

meg-mondom néktek: — Az 1791-dik esztendő tsak nem is hasonlítottatnak az 1790 dikhez; ugyan is — jól tudjátok, hogy az a' Nemzeteket, a fene-vadaknál, kik egymást meg nem eszik, lokkal alábbvalókká tette — Országokat rontott, prédált, ölt, vágott, és rontott — a' Nemzetek', Királyok' — sőt a' természet' törvényét tapadta — ez az 1791-esztendő pedig az embereknek és a' Nemzeteknek nem tsak szemeiket fel fogja nyitani, a' Fejedelmek jusát sértetlenné tenni, a' Nemzetek és Országok' törvényét helyre állítani, hanem az embereket is emberré fogja tenni, és az egész Europai tsendelséget egy néhány — de nem sok esztendőig tartó lábokra építi. — A' Nemzeteknek szivekbe és vérekbe az Anyai téjjel és a' neveléssel mélyen bé-gyökerezett bal-vélekedéseket, a' Nemzetek bal itéleteit, a' homályos felebaráti szeretetet ugy megfogja világosítani, hogy a Nemzetek, az emberi társaságnak külömb külömb Rendjei magok fognak magokon tsudálkozni. Az emberi Nemzetnek tsak 10-ezered része lát, a' többi vak. Egy *Vandernót*'s egy *Vanáppen* egy Országot fel-zavar. Egy vak *Hóra* nem látta, hogy ő egy vad Oláh, 's Királynak álmodja magát. Egy *Kagliostro* az emberi társaságot — tapadják a' Kereszténység és a' Fejedelmek törvényét — 's miért? hogy magok annál nagyobb Urak lehessenek — de!! — Az 1791 dik esztendő találja-fel Európának azt a' Lámpását, 11 dik *Leopoldot*, mellynél fogva a' hal mind mezzittelen, az ember pedig embernek fog látni; helyre áll az igazság, békesség; ki fog a' vakoknak szeme nyilni, a' lánták járnak — a' külömbféle galérü Felebarátok egy mási tsokolgatják — és ki ki tsendesen fog az ő éjjeli nyolzojában aludni — boldog idő! boldog Ujj-esztendő!!

Mint a' meg-nemúlt *Halak* ugy halgatják vala *Edippust* az *Elyseumbéli* *Lelkek*, midőn ezeket beszéllené, és lokan közölök örömeiben könyveznek vala. — Elé áll egy *Frantzia Lélek* azonban, s azt kérdi *Edippustól*: „ Mond meg Uram! hát már

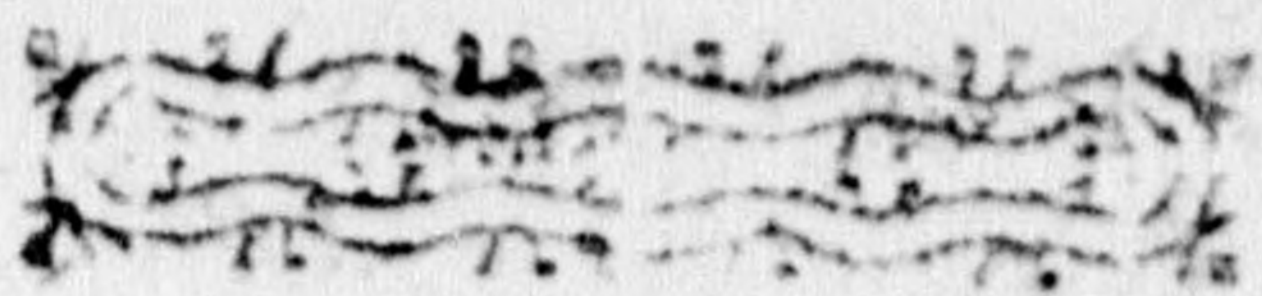
már most hogy vagynak az én Nemzetembéliek a' Frantziák — és mi fog lenni belőlük? mert a' közelebb érkezett Belgiumi Lelkek azt beszélik, hogy a' Svéd a' Muзыкához állott, Belgium *Leopold* Tsászára, a' Lüttikiek egészen *Leopold* Tsászár Atyai Gondviselése alá bízták magokat, a' háború nem soká tart. — A' Pruszus akármit Politikuskodják a' maga Seren hizott táborával, csak ugyan nem mer sem a' Húzárral, sem a' Muзыкával — a' Magyarok Koronás Királyok akarattját követni készek — minden órán tsendesség lézen Európának más szegeleteiben, a' fegyveres erő nagy — az Hatalmoszágok csak fél szemmel nézik ezen Pestist, és tovább harapozni nem szeretik.

Edippus. Közönséges Vélekedés majd minden Nemzeteknél, hogy míg a' Frantziák közökbe nem szármoztanak, addig az az ő Nemzeti nevekről neveztetett nyavallya is más távollabb lévő Nemzetek előtt éppen esméretlen vala. Ha tehát ezen Nemzet a' mostani nyavallyájából is ki-nem gyógyittatnék egész Európát ezen Pestisbe hozhatná — azért — Én *Edippus* ugy látom előre, hogy ezek bizonyos Fejedelmek által, mihelyt más szegeletek le-tsendesdvén, a' szomizéd Hatalmak frigyét kötnek, azonnal fegyveres erővel fognak arra kényszeríteni, hogy ők is, mint más Nemzetek, csak ugy okoskodjanak. A' Papok itt az előbbeni Uraságra soha sem lépnek, a' Konstantzinápolyi *Pithia* soha Frantzia vén alszony nem lesz; a' Király sem egészen az a' ki vól; de a' tsendesség 1791-dikben fegyveres erővel fog itt helyre állani. Könyü a' Nemzeti gyűlésben a' Frantzia Köppenyég alatt füttyet nányni, de mihelyt *Bender* és *Alvintz* meg-jelennek — az erő, az egész Nemzeti-gyűlés végezését le fogja gazalái. — Midőn a' *Lüttiek* azt hallottak, hogy 10 ezer Auszriai Tábla-Bicók mennek a' Perre, azt hirdetteté ki a' *Lüttikhi* Tanács a' nép között, hogy *Leopold* Tsászár fel vette az ő ügyeket, és igazságot akar nekik szolgáltatni — és a' Magistrátus eleibe küldé *Bendernek* és

Alvintzinak ezen ki-hirdetést a' meg-erősítésre — és magokat egélszen a' *Leopold* igazságos hatalma alá botsátták. A' Frantziáknak-is szabad akarat-jokban áll ezt tselekedni. — Dec. 29 dikén Députátások indultak Lüttikhből Béts-felé *Leopoldhoz*; hogy az Executzióra rendelt Sergek maradjanak ott-hon. — En ma értem egy ide jött Frantzia Lélek-től, hogy a' Frantzia Királyné minden órán *Brüszfelbe* fogna lenni — így a' Tábla-Bírók még hamarébb ide érkezhetnek — mihelyt a' Királyné tsendes rév partra lépik. Azonban Frantzia országban máig is nagy a' maszlagos mozgás. — A' *Brüszze-li* Gubernium éppen ugy állott visszsa mint, *Mária Therésia* alatt vólt, és itt már most olly tsendesség vagyon, mint-ha soha zenebona sem lett vólna. *Leopold* tehát, mind a' Belgákat, mind a' Lüttikheket, mind másokat, minden vérontás nélkül le tsendesített — és ő léfzen az, ki még valaha a' Historiákban békeféség Királynának fog neveztetni. Midőn ezt-is végig halgatták vólna az *Elyfsumi* Lelkek, fel-kiáltának: *Éljen II-dik Leopold!*!

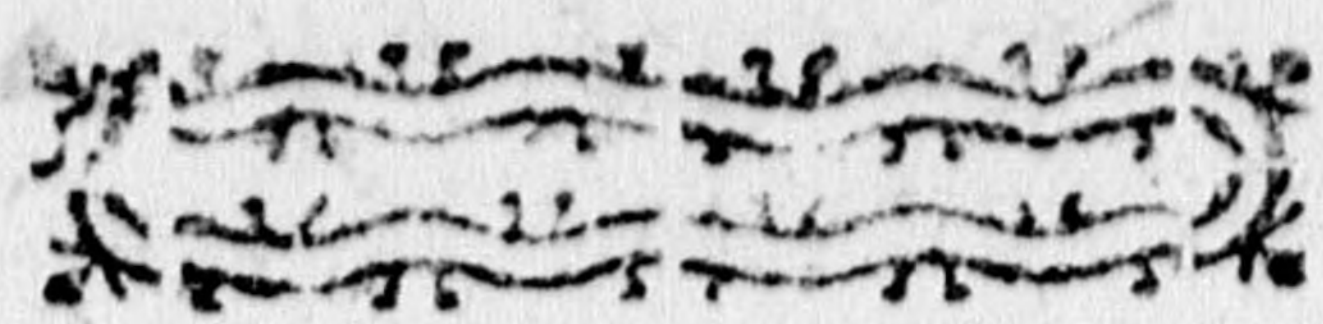
Itt egy Lengyel álla elé, 's azt kérdé *Edippüstól*; hát Lengyel-országról mit gondolha? — Tis bort ivó, álhatatlan szeles emberek vagytak; egy mást soha meg nem értitek, mindenitek első akar-na lenni; azért róllatok is igen bajos valamit előre tudai; de nem meszse vagyunk attól az időtől, hogy mindent meg-mondok néked; mert a' Dec. 11-dikén ide érkezett Lengyel Lelkek nékem azt a' hirt hozták, hogy a' Lengyel Király egy néhány napoktól fogva terhes beteg, és ezen nyavallyájáról a' felső világon sokat politikálnak — és ez sok-nak lámpásza — pedig meg-hal mondhatom néked — és ekkor jöjj hozzam, meg-mondom Lengyei országnak állapotját. Addig-is mondhatam hogy amaz egélsz *Europában* hires Lengyel Dáma Gróf *Ogiuskiné* meg-hala Decemberben életének 91-dik elztendejében, ki az ő idősb állapotjában olly erős vala, hogy az ezüst tángyérokot egy kézzel nem teak meg-hajtotta, hanem el-is törte — a' két fo-

rintos tallért ujjai közé fogta, 's el-rontotta. — —
Ogiuskiné és *Miksfané*, edgyik Lengyel, a' másik
pedig Erdélyi Magyar Dáma, kik ezen Században
még eddig az afzizonyi Nem között leg-erősbek
valának, egy elztendőben érkeztek az Elyséumba,
és a' *Sámson*' Sátorában lakoznak.

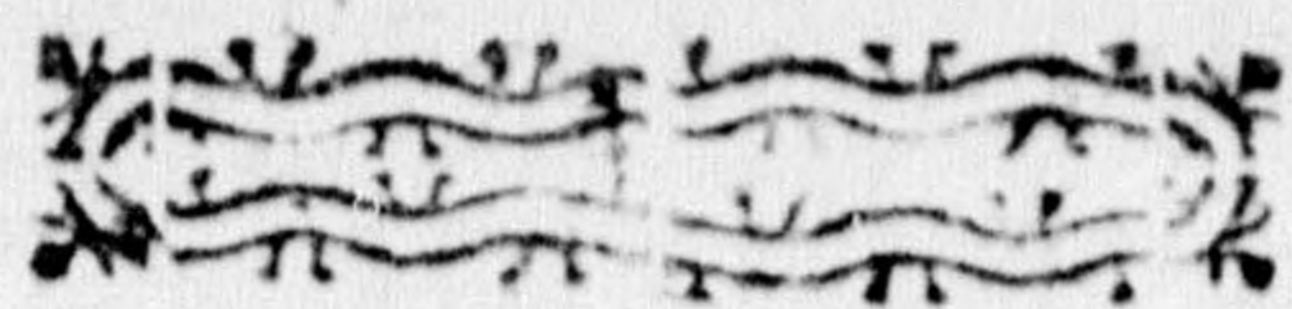
A' Muszka itt a' hatalmas szomszéd, kinek no-
ha fok-felé vagyon most dolga, és nehéz lovas
Sergeit Lissánd felé húzza, tsak a' könnyü lovas
Sergeket hagyván a' Török ellen, mindazáltal ed-
gyik Muszka *Printz* Lengyel Király, a' másik Kon-
stántzinápolyi Keresztény Császár akar még lenni
— és tsak alig ha az Anglus és Pruszszus Politika
fel nem sülnék. Ezeket halván a' Lengyel tsak le-
süté fejét, és el-halgata.

Egy Magyar szólla ekkor Edippushoz, 's arra
kéri vala őtet, hogy találná-ki mikor és hogy len-
ne vége a' mostani Ország-gyülésnek? Ezen Kér-
dés *Edippusnak* is szeget üte fejébe, de tsak ugyan
kevés gondolkozása után ezeket mondá: Ennek vé-
ge, valamint közepe igen szép lesz, de későre.
Már a' Députatufok több fél elztendeinél, hogy a'
magok Házaiktól, Tselédjeiktől és Gazdaságjaiktól
távól vagynak — már több egy hónapjánál, hogy
Gyülések nem tartatnak — meg-únták magokat, és
haza sietnek. Ezen hónapnak utolsó fertályában
bizonyosan Gyülés lesz Polonyban, melyben a'
Vallásbéli dolog Törvénybe iratik, annak-utánna a'
Diéta Organizáltatik, Députátiók rendeltetnek, és
ezek dolgozván előre, egy néhány hónapok múl-
va megint Gyülés lesz Budán, és ott mindenk

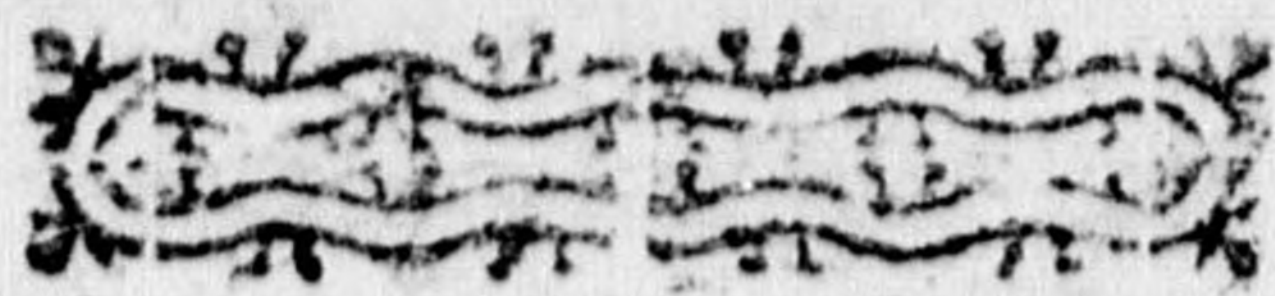
ugy el-igazadnak, a' hogy még tsak nem-is remény-
 lettétek volna. A' ti Királyatok a' leg-bőlisebb
 és Kegyelmesebb Fejedelem *Europában*, és valamit
 a' Haza közönséges hasznára egyenlő akarattal el-
 rendelték, mindent meg fog engedni. Ugy hallam
 az ide érkezett Lelkektől, hogy a' szemit fel-nyi-
 tott *Nemesi Rend* által egész Magyar-ország mérő
 Sarpönyöbe vétetett, és azt vizsgálja, vallyon kik
 birják az Orzágnak nagyobb részét, és mitsoda jus-
 san? De mig még e' lenne, addig-is az Ország'
 Palatinussa fő Hertzeg *Sándor Leopold* ezen honap-
 nak 7-diken délelőtt a' Felsőleges Királynak le-tevé-
 hitét, az edgyefült Magyar Kantzellaria fő Kantzel-
 láriussa, és a' leg idősbb Tanátsos *Nájhold* Úraknak
 jelenlétekben, mint a' Királyi Consiliumnak Presesse.
 Már most tsak az ujesztendőről el-maradott F. Ud-
 vari gálák mennyenek véghez, mint hogy a' ti Fel-
 éves Királyatok már egészen meg-gyogyúlt és hoz-
 zája mehető engedelmetis olztozat, mingyárt el kez-
 dődik Posonyban a' gyűlés — és az arany — gyap-
 jú felett való Pernek-is vége szakadván, Fársángthoz
 kezdünk.

Hát Romában hogy van a' dolog? azt kérdé
Edippustól egy Olasz. — Tsak a' mint lehet, felele
Edippus! Most Fársáng vagyon, még is bójtról és
 Penitentzia tartásról gondolkozik Roma. — Mine-
 kutánna a' Frantzia Királynak nem régiben egy Ku-
 rirja érkezett volna-meg Romába a' Nemzeti-gyűlés-
 nek a' Papok dolgában tett utolsó végzésével, az
 olta mindenek kétfzeresen izomorúk Romában. A'
 Pápa azonnal egy néhány tanatskozásfokot tartván
 a' maga Kárdinálissaival el-végzette? hogy egy *Ju-*
biléu-

Jubileumot hirdessen, mely szerint a' *Katholica* Anyaszent egy ház mellett az Isten hivattassék segítségül. Maga ír a' Pápa könyörgéseket. Butsu járálok lesznek, ez alatt a' szentség szüntelen ki-lészzen téve, és ezen *Jubileum* alatt nagybűn bocsáttálok lesznek.

Bétsi jegyzések. — General *Kalkauth* megholt. — Obester *B. Laudon* házasodik, és vészi magának Felesegül a' Gróf *Bünfkirchen* Kiss alszonyt, kinek sok jószágai vagynak Cseh-Országban. — Hadi fegyvertár Mészter és a' Hadi tanácsszéknek ideig való Prefesse Gróf *Fige* terhes nyavallyákban fekszik. — Mint ő Felsőgenek kívánt egészsége már tökéletesen helyre, állott, a' múlt Pénteken a' Birodalombéli Tanácsszéknek helyre állittása véghez ment. — A' Lengyel Gárda el-bomlik és el töröltetik; és ennek eddig volt Obestere *G. Sirakovszky* Ur, mint Generál Májor, a' Német Gárda mellé mégyen szolgálatra. — A' Gyalog *Drabant* Nemet Gárda (ezek csak all-Tisztek) 39 fővel szaporodik, és idő mind érdemes al-Tisztek válogattattak a' seregektől, mind azon által Veres hajának, és seemben tűnhető tesztéli hibájának nem lehet lenni. — Az emberi Nemzet *Sonkolyából*, és a' sok dologtalan pártütő Nemzelségek határjaiból itt' Bétsben öszve sereglettek közzül, a' mint itt' mindenek közönségesen beszélik, egy nagy Társeság állott fel, mely gavalléri áll-ortza alatt, mesterléges tolvaji hivatalt folytal. Már egy néhány börtöket meg is próbálgattanak, sokat közüllök a' tolvajságon el is fogtanak, és az ide való száz svemü *Argus Politzia* azt igéri, hogy ezen otsmány *Kompánia* minden órán keletzébe kerül; csak

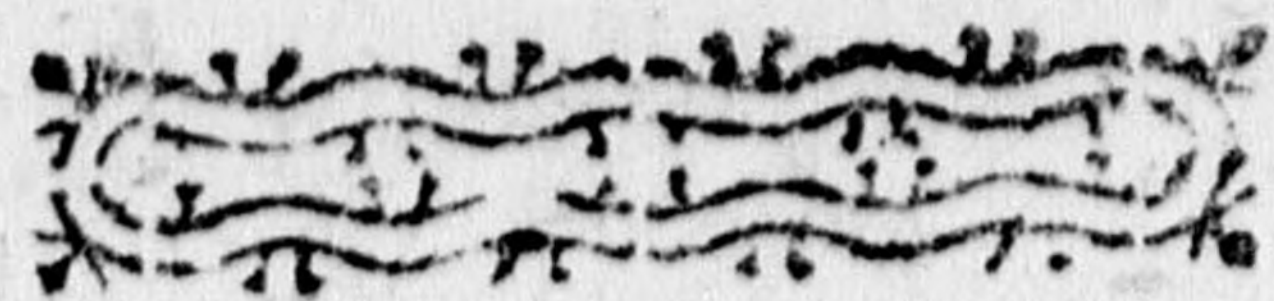
addig pedig az itt lévő számos Magyar Uraságok, kik itt' a' fogásokat még nem tudnák, szállásaiknak ajtalt jól bé zárva tart hatják, 's magokra vigyázzanak. — Az az Inas, ki egy Ujságban a' minap éppen a' 19-dik lapkementzében bé dugta vala a' fejét, már ennek előtte hat esztendőkkel a' Pofonyi Hir-mondóban is ki dugta vólt — azért ez leg-alább-is tiz esztendős történet — ez hát igen nagy miuap, és nem most történt.

Egy *Erdélyből* jött Levélből azt-is olvashatjuk, hogy a' Küküllő Vármegyében lévő 13 Szász Kövönség, a' Kolo'svári Ország-gyűlésénél azon meserkednek, hogy ők a' Segesvári széktől függjenek, törvényes és egyéb parantsolatokra nézve, és a' Vármegyei Tisztektől menttek légyenek. Sőt nagy Pártfogókat-is kerestenek, M** — Ha ezt véghez vihetik, az ott biró vagy lévő Földes Uraságoknak bajofabbatska fogna lenni. — Egy más Kolosvári Levélből tsak azt irhatjuk, hogy a' mi Unitárius Atyánk — és Hazánkiai most-is azon vólnának az Ország-gyűlése előtt, hogy más nagyobb hivatólok-ra-is alkalmaztatnának — de ezen Levél kevéssel láttatik őket biztatni.

Brüszszel azt írják, hogy a' Belgiumban lévő Tsászári fegyvereseknek számok 40 ezerre mégyen, tsak Brüszszelben magában 7000 Katona vagyon, kik többnyire a' Klastromokban vagynak bé szálva. Estvéli 11 óra után egy léleknek sem szabad magát a' határon kívül mutatni; és a' kinek szájából ezek a' szók hallatnak: *Vonkist*, *Royalist*, *Patriot*, 200 forint büntetést fizet, vagy a' bünös tessivel lakol. —

Budáról ezt írják: Itt még eddig szomorú és elsős nedves idők járván, külömb külömb-féle mej, órr és főbéli nyavallyák uralkodnak, azonban mindenek úgy itélnek, hogy ezen nedvesség még eddig a' termő Természetnek leg-kisebb ártalmára sem lett volna. — *Kolosvárról* Dec. 30-dikán a' jelentetik, hogy itt sints semmi szűki a' Sárnak. Parantsolat lévén eránta, hogy a' Piatzról és a' nevezetesebb utzákából a' sár hordattassé-ki, 665 n. forint arra sárt már ki-takaritattunk, és még sints semmi hijánolsága a' sárnak — és nem-is esmerzik, hordottunk-é valamit ki belölle vagy sem. Itt-is hát nedves a' Tél. — Bétsben mi még semmit sem tudunk a' télről — az a' szerentsénk, hogy itt a' sárnak nem szabad 24 óránál tovább ülni a' Városban; azért nekünk poros útunk vagyona. — Ugy veszfűk a' Bánátból a' tudositást, hogy az Illyriai *Sinodusban*, vagy Nemzeti Gyűlésben sok bölts végezések lettenek volna, és a' többi között nevezetes az, hogy a' Püspököknek minden esztendőnként járandó fizztését egy bizonyos mértékre határozták; az ebből meg-maradott Summát pedig a' szegény Papok számára fel-állittandó Cassába fogják tenni, hogy ezek-is illendő módon tápláltassanak. — Itt mások-is ki-nyithatnák a' szemeket. Ha minden Gyülekezet csak 2 szer alamisnálkodnék önként esztendön által egy illyen Cassának fel-állittására — és minden gazdag Prédikátor csak 1 aranyat adna esztendőben ehez, egy néhány esztendők alatt egy olly summává neyekednék ez, hogy a' *Turi* (Erdélyben) Prédikátor kereket falazni, és az Özvegy Prédikátornék árváikkal edgyütt kodúlni nem kéntelenítettének. — S. Patakról szomorú hir tsenditi a' Magyar Mú'fák fülét. A' múlt esztendő, ama nagy hirű tudós *Filophie* Professort, néhai *Szilágyi Márton* Urat, ki a' külső Országi tudományok mihellyéi két izben megjárván, magát egy tudós és hasznos Hazafivá palérozta vala, el-vitte az élők közzül magával. Legfájdalmasabb az, hogy ezen ifjú tudós Férfi a' mi Hazánk Tudományának, és Nemzeti nyelvünk előmenetelének ki-fizethetetlen kárával hala-meg.

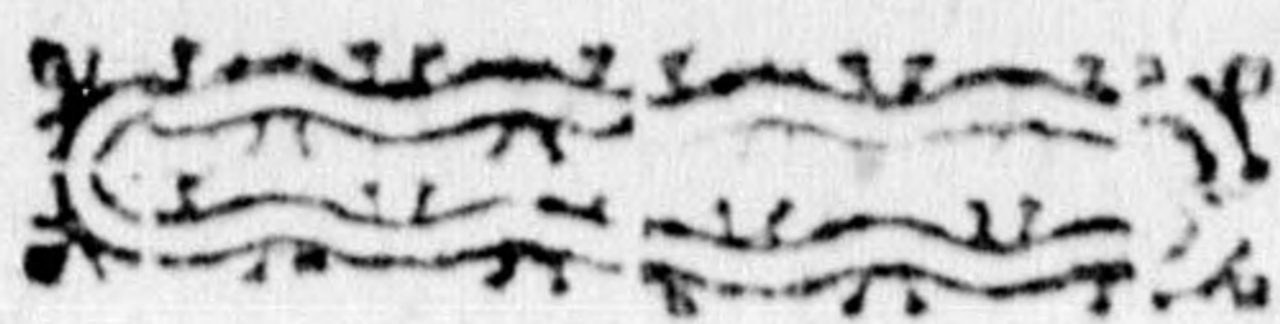

Európa' nagyobb Státusairól közönségesen.

Telzik:

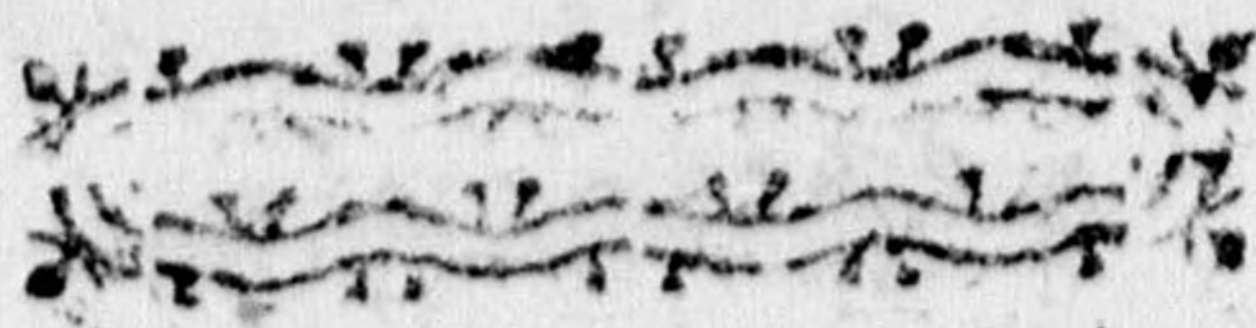
Az Austriai

Birodalomban, a' Lakosok' számát 20 millióra; jövedelmét 60 millió tallerra; hadi erejét 300,000 emberre. *Dániában*, a' Lakosok' számát 2 millióra; jövedelmét 7 millió tallerra; hadi erejét, a' szárazon: 75000 emberre; a' vizen 30 öreg hajókra. *Frantzia Országban*, a' Lakosok' számát 25 millióra. *Hollandiában*, a' Lakosok' számát harmadfel millióra: jövedelmét, 15 millió tallerra: hadi erejét a' szárazon 40000 emberre: a' vizen pedig 15 öreg hajókra. *Lengyel Országban*, a' Lakosok' számát 9 millióra: jövedelmét 6 millió tallerra: hadi erejét 50000 emberre. — *Nagy-Britanniában, és Hiberniában*, a' Lakosok' számát 12 millióra; jövedelmét 114 millió tallerra; hadi erejét a' szárazon 60000 emberre: a' vizen pedig 170 öreg hajókra. *Palatinátus's Bavarriában*, a' Lakosok' számát 2 imillióra: jövedelmét 6 millió tallerra: hadi erejét 30000 emberre. *Portugalliában*, a' Lakosok' számát 2 millióra 's 250000-re; jövedelmét 18 millió tallerra: hadi erejét a' szárazon 30000 emberre; vizen pedig 10 öreg hajókra. *Pruszsiában*, a' Lakosok' számát 6 millióra: jövedelmét 25 millió tallerra; hadi erejét 210000 emberre. *Rusziában*, melly 304000 négy-szeg (quadrat) mért-földet foglal magában a' Lakosok' számát 80 millióra: jövedelmét 40 millió tallerra: hadi erejét, a' szárazon 250000 emberre, vizen pedig 50 öreg hajókra. *Saxoniában*, a' Lakosok' számát 2 millióra: jövedelmét 7500000 tallerra; hadi erejét 30000 emberre. — *Szárdiniában*, a' Lakosok' számát 3 millióra, 's 250000 re: jövedelmét 6 millió tallerra: hadi erejét 30000 emberre. *Siciliában (Néapolis)* a' Lakosok' számát 6 millióra: jövedelmét nyóltzadfél millióra: hadi erejét 30000 emberre. *Spanyol Országban*, a' Lakosok' számát 11 millióra: jövedelmét (közep számát véve 60 millió tallerra: adóffágát 226 millióra: hadi erejét a' szárazon száz ezer emberre; vizen pedig 69 öreg hajókra. *Svéd Országban*, a' Lakosok' számát 3 millióra: jövedelmét nyóltzadfél mil-

lió tallerra; hadi erejét a' szárazon 50000 emberre, vizen pedig 30 öreg hajókra. *Török Országban*, a' Lakosok' számát (közép számot véve) 36 milliósa: jövedelmét 36 millió tallerra; hadi erejét a' szárazon 300000 emberre; vizen pedig 25 öreg hajóra. *Venéziában*, a' Lakosok' számt 2 millióra, 's 600000-re: jövedelmét 9 millió tallerra: hadi erejét, a' szárazon 8000 emberre: vizen pedig tiz öreg hajóra.

Erdélyből Kolosvárról — „Kezdődött maga való-
ságában az Ország Gyűlése Dec. 21ken. Egybe fere-
gelvén tudnillik ez nap, a' törvényessen egygyesültt
három Nemzetjei Nagy Fejedelemségünknek, minek-
utánna Gróf *Bánffy György* ő Kegyelmellégét Fő
Kormányozónak, Gróf *Kemény Farkas* ő Kegyelmel-
ségét Rendek' Elölülőjének: *M. Csernátoni*, *Cse-
rcin*, és *Türi Urakat* pedig Itélőmestereknek vála-
sztották volna, *I. Leopold Ts.* 's Király' Diplomá-
jan fundaltt Szabadságok szerént: tudtára adták Kül-
döttjeik által a' külön ülő Ország Gyűlésének, Gróf
Kemény Farkas ő Kegységere nézve tett választáso-
kat: ahoz képest ki kérték a' meg nevezett Méltó-
ságnak közibek való jövetelét, ki is ei menvén leg-
ottan a' Rendek' Gyűlésébe, maga helyére ült.
Tsak hamar azutan újra más Követség küldettett az
Ország' Tanáttsába, annak jelentésére, hogy Gróf
Bánffy György ő Kegy- ségét, Eleinek, főképpen
pedig magának személlyes érdemeire nézve, Fő
Kormányozói hivatalában eggyező akarattal és szó-
val meg hagyták a' T. Rendek: minekokáért kére-
tik, hogy jöjjön közikbe, 's a' szokott hitet tegye
le: melly mind a' kettő meg is lett. Ez alkalma-
tossággal igen ékes Magyar Beszédet tartott a' Fő
Kormányozó Úr. — Meg kéretett ugyan azon na-
pon, feles számú Követség által, a' Kir. telylyes
hatalommal fel ruházott Biztos *B. Ra'l* ő Kegy- is,
hogy a' jövő tsötörtökön, az az 23- dikon méltóz-
tatna közöttök meg jelenni, 'a hit le- tétel (*Homa-
gium*) el vételére: a' ki is készséget izente a' T.
Rendek' kívánsága tellyésére. — Más nap, az az 22-
diken a' T. Rendek' Elölülője tette le magyarúl, a'

szokot, de á' mostani némelly környülállásokhoz képest módosított hitet, melly után eggy igen szép és velős Magyar Beszédet mondott. Ezen napi egyéb nevezetes végzéseknek eggyikénél fogva, Követség küldetett B. *Rallhoz* azzal a' jelentéssel, hogy a' T. Rendek kívánnák általa, abbéli nyilván való tételét az Uralkodónak, ha az itteni törvényeknek, 's bé vett szokásoknak szentül való megtartására fog e' maga részéről kötelező irást adni: — — —

— — — — — igérte magát, melly is ki magyarázhatatlan örömet okozott a' Rendeknek: úgy gyűltek annakokáért öfzve reggeli 8 órakor a' következő nagy napra, mint örömnék napjára. Először is a' 3 Itélőmesterek tették le a' hitet a' T. Rendeknek: azután ezek magok o' Felségének: végre Kir. Biztos B. *Rall* is a' Ts Rendeknek, kinél ez nap 160 személlyekre volt azt alterítve; estve pedig nagy Társaság tartatott ékes győzedelmi kapu ragyogott: ki volt az egész Város is világosítva. 24 diken, a' T. Rendek által le tett hitnek örökös bizonyságéről költ irásnak aló-irásáról lett a' tanátskozás: olztán a' végbe vitel is. — 25 diken, 64 személlyből álló pompás vendégséget adott a' Fő Kormányzó Ur: holott is volt divattya az egészéért való ivásnak 's egyéb népmzeti ősi vig szokásoknak. "

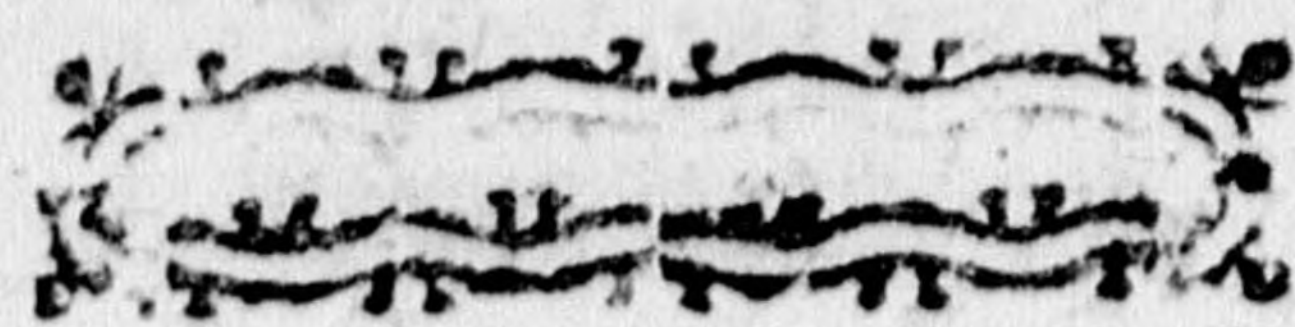
Kolozvár 30. Dec. — *Kedves Kurirom!* Annyit írhatok néked, hogy az Ország dolgai már most mind a' maga rendin folynak, és mint hogy itten ez a' sok Nemzet és külömb külömb Vallás egybe foly, a' Státusoknak szoross kívánsága szerint, ma az 1744-dik elztendőbéli *unionis juramentum* le fog tétetni a' Kormány szék által, valamint a' Státusok által. Annak-utánna a' Gubernium Restauratiojára akarnak lépni. Vagynak olyanak-is, kik úgy ittelnek, hogy erről előbb a' F. Királytól kellett volna engedelmet kérni; de a' de o'gnak előbb való mozdittására nézve, a' Státusoknak nagyobb része jobbnak lenni találja a' *Restauratoria*, vagy *Candidatoria* lépni, és aztat o' Felségének alázatosan aján-

jánlani. — Az Ujj-észtergőben fognak a' *Kirdlyi Propositiok* és az Országnek lérelmei elé vétetni, és a' mennyire előre láthatni, azokról tejendő munkák, bizonyos *Commissiokra* fognak bizattatni. — A' F. Udvari Kantzellária vagy el-vállása a' Magyar-országitól, vagy megmaradása eránt még különb vélekedések vagynak, és ugy lehet már előre is látni, hogy ebben bajosan is edgyeznek-meg.

Kis Oláh Ország. Krájova. 23. Dec. — „A' múlt hónapnak, u. m. Dec. 19 dikén innen Krájováról meg-indulván a' Pruszszus Udvarhoz menő Török Követ, a' Bánáton és Magyar-országon fog keresztül menni *Berlinbe* — és mi végre? gondoljuk, de nem tudhatjuk. — Ezen Török Követ 9-ed magával olyan tzudor modra indúlt-meg *Viddinből*, hogy egészszen Krájováig azon rongyoss Paraszt Oláh szekereken jött, mellyekbe a' szegény Parasztok szoktak Barmaiket jármozni. Itten megszánván ötöt némellyek, egy fedeles Kotsit adának néki pénzért, hogy jobban útozhasson. — Az itt lévő Regementek, kik a' F. M. L. *Enzenberg* parantsolatjából (ki is Bukoresiben vagyon és Nagy és Kis Oláh-országnak Vezérje) a' Stábális Tiszteken alól, egész utolsó Köz-emberig mind Török pénzel fizettetnek. Igy tehát a' Katonák' fizetések valamivel kedvessebb; mert az Arany akárminémű legyen az tsak 5 M. forint, és minden 100-an 10-et veszünk. — A' drágaság a' boltokban itten olly nagy, hogy a' mit a' mi Országunkban 3 krajtzáron fizetek, itt 6-tot kell tik adnom érette. — Ennek oka pedig az, a' mint a' Kereskedők mondják, hogy most a' háborúval 3-szor annyi Vámost is kelletik nékiek adni, mint békeességben. A' mi Tiszteink és Katonáink a' boltak felé sem mernek menni olly drága minden — és ha hamarjában, a' mint reméljük, visszafizetünk Hazánkba, mind meg-rongyasodunk ezen a' vad földön.

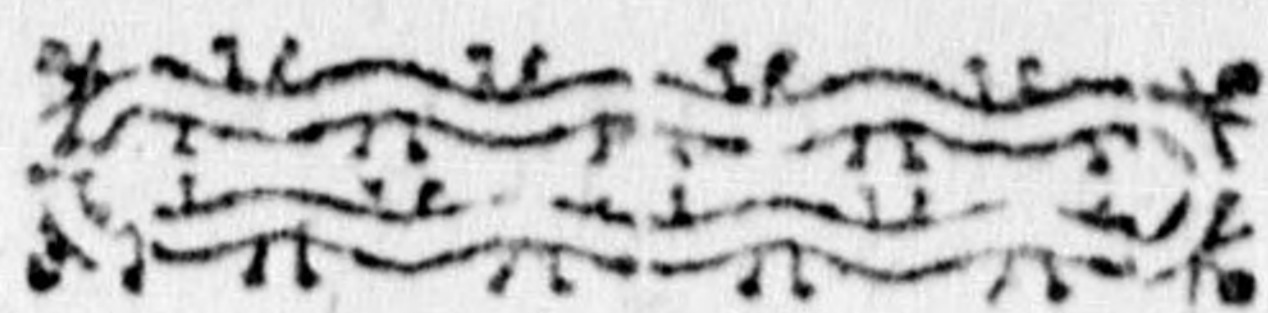
Horváth Országból Klinából Dec. 18-dikán ezt írják: — „Eppén ma érkezék hozzánk parantsolató Levél, hogy a' Szabad Sergeket, a' földvásó Ka-

tonaságot el-botsásuk, a' kik mindazonáltal a' had folytatására el-maradhatatlanul szükségesek. — A' Tisztek Lovainak hadi-eieség nem adatik 's több e'-féle, mely a' békeségnek a' jele. De ha más különös Levelekre tekintünk, ugy láttyuk, hogy a' 4-dik eisztendöbéli Táborozáshoz is hozza fogunk kezdeni; mert a' Sergek Tisztjeinek más felöl olyan rendeléseik vagyon, hogy a' hibákat potolják, és vessenek számot, a' szükséges dolgok mibe fognának kerülni. Ezen kívül a' Szluini Kerületben nagy élés házok állittatnak-fel, és hordozható hadi Be-tegek' háza épittetik. Egy szóval semmit sem tudunk bizonyost; mert a' Környüláliások most erre, majd amazon láttatnak a' dolgokat határozni — azonban az el-botsátott Szabad-Seregbéliek olly kézi mesterséghez fogtanak a' széleken, mely miatt a' környéket nyughatatlanná tették. Ezekről böltse rendelés lévén, ottan ottan el fogatnak a' Gonosz-tévök, és egy egy garafos kötelet nyernek jutalmúl.

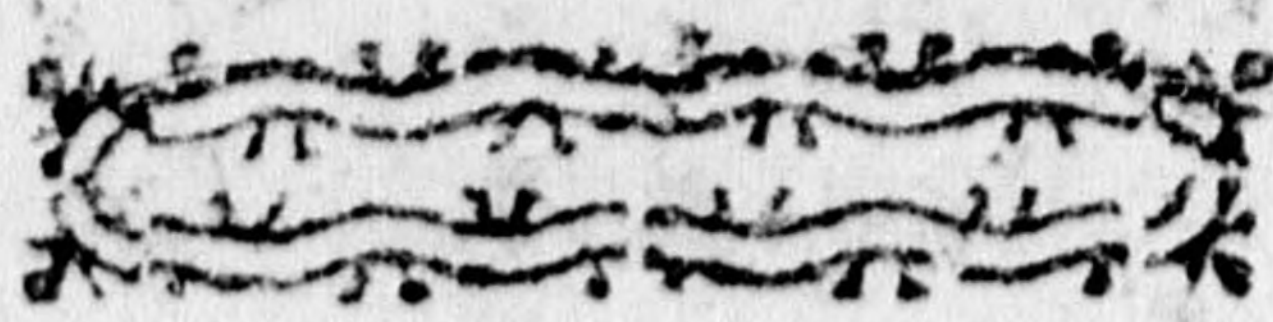
Az Oláh országból vett Levelek szerint, az a' Török hajos sereg, mely Ismailnak öltalmára vala rendelve, az öltalamtól nem csak el-rekesztetett, hanem Muszka Tengeri Vezér *Kibás* által a' Dunának edgyik Tenger szakadékjába ugybé záratott, hogy onnan edgyet sem mozdulhat. — — A' szárazon lévő és Ismáilt ostromlo Muszka tábor Gen. Lajd. *Potemkin Pál* alatt vagyon. Ez a' Vezér az alatt egy izembe-tünhető részét Táborának Bulgáriába bejjébb nyomította, és Várnának tzelez, mely város a' Tenger felöl, Tengeri Orosz Vezér *Ulsakov* által azonnal ostrom alá vetetik, mihelyt ezek a' staroz felöl meg-észeznek. Itt nem melzize vagyonk Konstantzinápolytól.

A' mesterségek' gyarapodásán munkálódó *Hamburgi* Társaság, 4 kérdéseket tett fel jutalom alatt, a' jövő Husvétra készitendő meg fejtés végett. A' két első kérdés ez: 1.) Mik, *Hambürgra* nézve, az alacsonyabb Rendek' el szegényedésének kútfejei? 's mik lennének a' leg fogatosabb, és használhatóbb szközők, ezen el szegényedésnek meg akadályoz

tatására? 2) Melylyek a' kiváltképpenvaló kútfejek, a' mind két nemen lévő tselédek' erköltsi meg vesztegetődésének, 's hogy' lehetne azon, törvényi kényszerítés nélkül segíteni, mind magoknak a' tselédeknek, mind pedig az Uraságoknak javokra? Az elsőre 20; a' másokra pedig 15 arany vagyon fel téve. — Vajmi szükséges volna más nagyobb és kisebb Stáusokban is az efféle, 's ezekhez hasonló kérdéseknek fel tételére, 's jó meg fejtésére. Annyival szükségesebb volna nevezetellen kedves Hazánkban, különösen az első kérdéshez hasonló kérdést tenni fel, 's az által az alsóbb Rendnek maga fel vehetését elközleni, mennyivel közönségesebb annak szegénysége, és még annyival is inkább, hogy nagyobb részét mezei gazdaságot üző emberek telzik.

*Ketskemét 6. Jan. — „ Asmis Seit Effendi Berlinbe utazó Török Követ őszes szakállú, kívánatos ábrázatú tisztos Férfiu, ezen most szerentsélsen elkezdődött 1791-dik elztendőnek 4-dik napján déli 12 órakor Ketskemétre érkezvén, a' Városon kívül helyhez tetett Ketske nevezetű Vendég fogadóban meg szállott, két óra múlva pedig, minek-előtte ebédelt, vagy vatsorált volna, az véle lévő Pruszsus Talmátsal (Magyarázó) és ezüstös magokban nyársat foglaló Páltzákat viselő két Test-örzőivel a' Városban bé-jövéen, előbbször *Volf* Josef Posta Mester Ur házát meg látogatta, az hol is az eleiben fel-té tetett szöllőből 's almákból evén, a' Városi Curiának meg szemlélésére indult, itt fél óranyi mulatozása alatt, a' falon függő Magyar Vezér Eleinknek, *Atilának*, *Bendeguznak*, *Gejzának*, 's t. Képeiket meg-visgálván, és számos Látogatóit minden szelid tisztelességgel el-fogadván, 's a' Városnak két úttzáin végig Kotsizván, a' meg-irt Szállására visszsa tért. Más nap az az: 5 dik Jan. véle lévő Pruszsus, és Görög Talmátsokkal, Török Titoknokjával, és 15 szolgáival (kik közé számláltatnak a' fent irtt két Test-örzők, 's Szakátsa, útnak indult.*

NB. A' Követtel útaxó Pruszszus Talmáts, mint egy 20 esztendős Ifjú korában ez előtt 27 esztendőkkel a' Pruszszus Követtel Török Országban menvén, ott maradott, 's ott meg-feleségeledvén nagy Kereskedést tart, mint Keresztény.

Egy Követésre méltó gazdaságbéli példa: Esztergomból Jan. 1-sően. — A' F. és Érsek Primás *Battyányi* ő Em. nak örökös Uradalmainak fő igazgatója *Ormósi Pádi István* Ur, ki a' miveletlen helyeknek mivelhetökké való tétele által, a' mezei gazdaságban már eddig elé ditséretes példákat adott, közelebbről a' múlt Novemberben a' Primásnak ügyén ezen Esztergom Vármegyében lévő *Csenke* nevű jószágában, melly a' maga fekvése szerint a' szeleknek egészen ki-lévén tétetve, a' homoktól egészen el-borittatva vala, 500 ezer *Füz-fák*at ültettetett, mellyek által már, nem tsak ezen helység maga; hanem a' körül való faluknak határjai-is a' tovább való pusztulástól egészen megmentettének. Ezen munka olly időben tétetett, midön a' munkások egyéb mezei foglalatosságoktól nem vanattanak-el: és az egész munkát 3000 ember 4, hetek alatt be-végezte,